

om Regeringens Anskuelse med Hensyn til Lehnbesidderens Ret til at udøve Amtmands Myndighed, men Grunden maa søges deri, at Ministeriet ikke har fundet, at det lod sig gjøre, efterat man ved en uolagtig Undersøgelse af Grundlovens § 97 var kommen til det Resultat, at det alene var Amtmands Myndigheden, som derved maatte ansees at være bortfalden, uden at man dengang havde fundet, at tillige Lehnbesidderens Adkomst til at have Sæde i Amtsrådet skulde være bortfalden, nu atter at tage denne Sag under fornyet Overveelse, selv om man ved denne skulde komme til et andet Resultat, hvortil man imidlertid ikke er kommen. Jeg skal i saa Henseende tilføie nogle yderligere Bemærkninger. Det er vistnok overordentligt vanskeligt at drage en bestemt Grændse for, hvilke Rettigheder der endnu maatte bestaae for Lehnbesidderne, og Banffeligheden forøges, naar man, saaledes som her har været Tilfældet, endog hører paa, at der aldeles ingen Lehnbesidder mere er til heri Landet. Jeg er rigtignok gaaet ud fra en modsat Anskuelse, og jeg troer ogsaa, at den ærede Taler, som fremsførte denne Uttring, har ved mange Leiligheder vist, at han dog ogsaa maa mene, der endnu er Lehnbesiddere til; thi ellers kunde han umuligen ved andre Leiligheder saa stærkt have holdt paa, at Lehnbesidderne skulde være underkastede de forskjellige Baand, som de endnu i flere Retninger ere underkastede, og som falde Lehnbesidderne undertiden temmelig besværlige. Jeg skal tillade mig at oplyse, at det under Forhandlingerne paa den grundlovgivende Rigsforsamling blev gjentagende Gange drøftet, hvilke Rettigheder der fremdeles maatte antages i saa Henseende at være bestaaende, og jeg afgav dengang paa Ministeriets Vegne den Erklæring, som idag aldeles feilagtigt af den ærede Taler er bleven paaberaabt, som om

den var i Modsigelse med, hvad der senere af Ministeriet er foretaget. Jeg udtalte dengang paa Ministeriets Vegne, at Kalds- og Virkeretten maatte ansees som bortfaldne, da disse Rettigheder vare af de saakaldte „blandede Rettigheder,“ som maatte antages at tilkomme Besiddere af de paagældende Eiendomme alene saalænge deres Stilling som Adelige vedvarede, og som altsaa naturligviis, naar overhovedet ingen adelige Forretigheder længere bestode, maatte bortfalde. Den Ret, hvorom her er Spørgsmaal, og som angaaer en særlig Afgang til at have Sæde i Amtsrådet, er derimod ikke en saadan blandet Rettighed, der afhænger af at Besiddende henhører til Adelen. Dette viser sig paa flere Maader, og jeg behøver ikke i saa Henseende at gaae videre, end at citere de Hensyn, som der, ifølge de i sin Tid offentliggjorte Motiver til Landcommunalanordningen, laae til Grund for at tillægge Lehnbesidderne denne særlige Afgang til at tage Sæde i Amtsrådet. Der blev nemlig udtrykkeligt udhævet i disse Motiver, som findes i Collegialtidenden, at der var to Grunde, som i saa Henseende gjorde sig gjældende, den ene var Besiddelsens Betydelighed, som naturligviis maatte give Besidderen en særlig Interesse for de kommunale Anliggenders Afgjørelse, og den anden var, at de fleste Besiddere tillige udøvede Amtmandsmyndigheden. Det kunde nu meget godt lade sig forsvare at ansee Amtmandsmyndigheden som bortfalden, naagtet ogsaa dette var et tvivlsomt Spørgsmaal. Denne Rettighed var for Lehnbesidderen nærmest at ansee som personlig, saaledes som det fremgaaer af Grevernes Privilegier, hvorefter disse udøvede denne Myndighed ikke alene paa deres Feudal- men ogsaa paa deres Allodial-Besiddelser.